

Debesuota, vėsiu.
Saulė teka 6:24, leidžiasi 7:18

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1730 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugsėjo-September 9 d., 1971 m.

Kaina 15c

212

ŠIANDIEN PREZIDENTAS KALBA KONGRESE

BRAZINSKŲ GYNĖJAS NEW YORKE

Atvykęs į New Yorką advokatas Cadel Yardimci š. m. rugpjūčio 30 d. Vyr. Lietuvos Išlaivinimo Komiteto Valdybai padarė pranešimą apie Prano ir Algirdo Brazinskių teisinę padėtį. (Komiteto posėdyje dar dalyvavo Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorko Anicetas Simutis, Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas dr. Kazys Bobelis ir Lietuvos Laisvės Komiteto Pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas Stasys Barzdukas buvo pakviestas, bet neatvyko).

Advokatas tuojau pabrėžė, kad Brazinskių byla perėjo du tarpinius. Jiems 1970 m. spalio 1 d. su sovietiniu lėktuvu nusileidus Trebzondo aerodrome, jie pateko į Turkijos saugumo rankas ir netrukus vietos teisėjo buvo pripažinti politiniais pabėgėliais.

Šis nutarimas buvo patvirtintas ir vietos kolegialinio teismo ir Kasacinio Teismo Ankaroje. Tik š. m. kovo 8 d. Kasacinio Teismo Ankaroje Vyr. Tarybai panaikinus pirmųjų teismų nutarimus, Brazinskių byla įgavo naują pobūdį.

Turkijos Vyr. Prokurorui pavadus Brazinskių bylą spėsti iš esmės Trebzondo kolegialiniam baudž. teismui (Maždaug Lietuvos Apygardos Teismo baudž. skyriaus atitimu), to teismo prokuroras š. m. liepos 27 d. nutarė juos suimti, kad jie nepasileptų nuo teismo. Tuo būdu jie iš valstybės saugumo įstaigų žinios perėjo į prokuratūros žinią ir yra laikomi kalėjime nenuteistųjų skyriuje.

Brazinskių teisminė gynība Vilko pastangomis ir laisvojo pasaulio lietuvių visakerpiopos paramos dėka yra gerai suorganizuota, jų nekaltumui įrodyti medžiaga stropiai parengiama ir asmeninė jų gerove uoliai rūpinamasi.

Adv. C. Yardimci yra patyręs teisininkas. Jis Turkijos teismų žinyboje dirba nuo 1932 m. 1948 metais įstojęs į Turkijos Demokratų partiją, jis 1950 m. buvo išrinktas parlamento nariu, po metų — parlamento vicepirmininku. 1952 m. Yardimci buvo paskirtas Turkijos min. pirmininko pavaduotoju, 1953—1956 m. buvo švietimo ministru, 1956—1958 m. — vel išrinktas parlamento nariu ir toliau buvo švietimo ministru, nuo 1959 m. pradžios ligi 1960 m. birželio mėn. — teisingumo ministras. Veliau jis vertėsi advokato praktika.

Adv. Yardimci 1948 m. yra sėkmingai gynęs tris iš Rumunijos lėktuvų pabėgusius karininkus ir bylą laimėję. Rumunų lakūnas anuomet buvo nušautas.

Adv. C. Yardimci rugpjūčio 30 d. apie Brazinskių bylos padėtį kalbėjo, dr. Valiūno įstai-goje, lietuvių spaudos JAV-se atstovams. (E)

Vokietijoj daugiau nelaimių keliuose

BONA. — Vakarų Vokietijos susisiekimo ministeris paskelbė, kad Vokietijos keliuose ir plentuose bus įvestos greičio automobilams ribos — 62 mylios per valandą. Autostradose jokių greičio ribų ir toliau nebus.

Šiais metais Vokietijoje kelių nelaimėse buvo užmušti 8,129 automobilistai, arba 7% daugiau už 1969 metus. Miestuose greičio ribos yra 30 mylių per valandą, o už miesto ribų — 60 mylių. Nelaimių skaičius šio metais buvo

IŠ VISO PASAULIO

OTTAWA. — Kanados vyriausybė įspėjo Ameriką, kad teks peržiūrėti prekybos ir pramonės ryšius. Amerikos uždėti užsienio prekėms tarifai kainuos Kanadai tarp 300 ir 900 milijonų dol. ir kainuos 30,000 darbų. Kanados vyriausybė sudarė 80 mil. dol. fondą padėti pramonininkams išsilaikyti prekybos krizės metu.

WASHINGTONAS. — Švietimo įstaiga skelbia, kad Amerikoje sumažėjo pradžios mokyklos mokinių skaičius ir reikės 8,000 mažiau mokytojų.

FORESTVILLE, Md. — Autotubas, vežęs mokinius pirmą dieną į mokyklą, atsimušė į stulpą, 18 mokinių buvo sužeista. Tas įvykis dar padidins mokinių vežiojimo kritiką.

MASKVA. — Sovietai paskelbė, kad jų erdvėlaivis "Luna 18" jau skrieja mėnulio orbitoje. Spėjama, kad jis bandys nusileisti ant mėnulio.

NEW YORKAS. — Atlanto pakraščiuose uostuose lankosi du Japonijos karo laivai su geros valios vizitu.

NEW YORKAS. — Harris viešosios opinijos įstaiga skelbia, kad 78% amerikiečių pritaria algų ir kainų kontrolei.

WASHINGTONAS. — Trys JAV senatoriai pasiūlė įstatymą, kuris skirtų 5 milijonus dol. per metus vietnamiečių našlaičių, ypač tų, kurių tėvai amerikiečiai, priežiūrai.

KAIRAS. — Egiptas nutarė iškelti Viduriniųjų Rytų klausimą JT Generalinėje Asamblėjoje, kuri prašoma priversti Izraelį pasitraukti iš arabų žemių.

DOBBIACO. — Italijoje kažkas pavogė geležinkelio tiltą. Geležinkelis buvo nenaudojamas jau daug metų.

Moslemai prašo popiežiaus "išgelbėti šventas vietas"

Castelgondolfo, Italija (NC). Naujasis Irako ambasadorius prie Vatikano kreipėsi į popiežių Paulių VI prašydamas "užsoti Palestinos žemes ir dėti visas pastangas išgelbėti Jeruzalę ir kitas šventas vietas... nuo pasikėsinių visiškai pakeisti jų tikrąsias ir istorines savybes".

Krikščionių ir musulmų grupės kaltina, kad Izraelis stengiasi ne žydus išstumti iš Jeruzalės ir visą jų nuosavybę atiduoti žydams. Vatikano laikraščiai pradėjo už tai atakuoti Izraelio valdžią.

Popiežius Paulius jau anksčiau yra raginęs įsteigti tarptautinę instituciją Jeruzalei administruoti.

1956 m., nors automobilių šian-dien yra 7% daugiau.

Per tai Vokietijos keliuose buvo 16,000 užmuštų, iš jų 4,000 žuvo nelaimėse, kurias sukėlė girti vairuotojai. Ateityje bū-lia greičiau kovojama prieš gir-tus vairuotojus.

Po Vilko posėdžio su svečiais, atvykus Brazinskių advokatui, rugpjūčio 30 d. New Yorke. Sėdi iš kairės: Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, Lietuvos Gen. Konsulas New Yorko A. Simutis, Turkijos advokatas C. Yardimci, Vilko pirm. dr. J. K. Valiūnas ir ALT pirm. dr. K. Bobelis. Stovi iš kairės: R. Kezys, dr. B. Nemickas, J. Audėnas ir J. Valaitis.

Nuotr. L. Tamošaitis

SOVIETŲ DIPLOMATINĖ OFENZYVA

MASKVA. — Sovietų vyriausybė šį rudenį ruošia plačią diplomatinę ofenzivą. Kanados vyriausybė paskelbė, kad premjeras Kosyginas praleis Kanadoje visą savaitę, pradedant spalio 18 d. Tai bus pirmas sovietų premjero vizitas Kanadoje. Vizito ir pasitarimų darbų tvarka dar nenustatyta. Kaip jau buvo skelbta anksčiau, Brežnevas šį mėnesį viešės Jugoslavijoje, o spalio mėn. Podgoriną važiuoja į Šiaurės Vietnamą, Kosyginas — į Alžirą, Brežnevas — į Prancūziją, Kosyginas lankysis Norvegijoje ir Danijoje, o grįžęs iš Kanados. Podgoriną važiuos į Iraną minėti tos valstybės 2,500 metų sukakties.

Manoma, kad sovietų vadai siekia atsverti išgarsintos prezidento Nixono kelionės į Kiniją įspūdį. Kremlius, stebėtojų manymu, siekia parodyti taikingas sovietų intencijas bandant sušaukti Europos Saugumo konferenciją ir pasaulinę nusiginklavimo konferenciją. Kartu sovietams rūpi pastatyti į nemalonią padėtį Kiniją, kuri atmeta nusiginklavimo konferencijos idėją.

Galimas daiktas, kad Kosyginas iš Kanados atvyks į New Yorką, į Jungtinių Tautų asamblėjos posėdžius. Tuo atveju prezidentui Nixonui būtų nepatogu nepakviesti Kosyginą susitikti. Toks susitikimas būtų Maskvos laimėjimas, nes jis įvyktų prieš numatomą prezidento kelionę į Pekiną.

Baimė, kad Amerika nesutartų su Kinija, privertusi, diplomatinę nuomonę, Maskvą nusileisti Berlyno derybose, nes pažanga ten pasirodė tik po to, kai prezidentas Nixonas paskelbė apie planus aplankyti Kiniją. Dėl tos pačios priežasties Washingtonas tikisi pažangos ir SALT derybose Helsinkyje.

Viceprez. Agnew priims lietuvių respublikonus

Penktadienį, rugs. 10 d., viceprezidentas Spiro Agnew priims lietuvių respublikonų delegaciją. Viceprezidentas priims respublikonų tautybių tarybos, kurioje yra du lietuviai: Dr. Jonas Genys, Alto įgaliotinis Washington, ir Kazimieras Oksas, žinomas Chicago respublikonų politikas.

Dr. Jonas Genys yra Amerikos Respublikonų Tautybių Tarybos vykdomasis sekretorius. Genys dirba Alti naudindą darbą Washingtono ir visą laiką palaiko glaudžius ryšius su Alto pirmininku Dr. Kaziu Bobeliu.

Kazimieras Oksas yra Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininkas ir Respublikonų partijos tautybių tarybos taisyklių komisijos pirmininkas.

Amerikos Respublikonų Tautybių Taryboje 35 tautos turi savo atstovus.

Mirė profesorius Birger Nerman

PROF. B. NERMAN

Altas prieš keletą dienų gavo liūdną žinią, kad švedijoje — Stokholme š. m. rugpjūčio mėn. 22 d. mirė prof. Birger Nerman, 82 metų amžiaus, neuilstamas kovotojas prieš komunizmą. Jis buvo gimęs švedijoje. Nuo 1923—1925 m. profesorius Estijoje, Tartu universitete kaip archeologijos profesorius.

Tame laikotarpyje prof. B. Nerman giliau susidomėjo Baltijos tautomis, reikė joms giliau simpatijas ir skatino mokslinį-kultūrinį bendradarbiavimą tarp Pabaltijos ir Skandinavijos valstybių.

Šalia savo mokslinio darbo, jis per visą savo gyvenimą švedijoje buvo aktyvus ir energingas kovotojas už pavergtų tautų laisvę, ypač Pabaltijos tautų. Šiuo klausimu jis buvo parašęs daug knygų, brošiūrų ir straipsnių.

Prof. Nerman 28 metus buvo Pabaltijos Komiteto pirmininkas, Pabaltijos Humanitarinės Draugijos garbės pirmininkas, Pasaulio Anti-Komunistinės Lygos — garbės pirmininkas ir daugelio kitų organizacijų, kovojančių prieš komunizmą, narys.

Prof. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Pabaltijos tautos — draugo ir didelio kovotojo už pavergtų tautų laisvę.

Prof. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Pabaltijos tautos — draugo ir didelio kovotojo už pavergtų tautų laisvę.

Prof. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Pabaltijos tautos — draugo ir didelio kovotojo už pavergtų tautų laisvę.

Prof. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Pabaltijos tautos — draugo ir didelio kovotojo už pavergtų tautų laisvę.

Prof. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Pabaltijos tautos — draugo ir didelio kovotojo už pavergtų tautų laisvę.

Prof. Nermano asmenyje pasaulis nustojo gilaus mokslininko, o Pabaltijos tautos — draugo ir didelio kovotojo už pavergtų tautų laisvę.

PREZIDENTAS NIXONAS PRISTATO KONGRESUI EKONOMINĘ PROGRAMĄ

WASHINGTONAS. — Vakar kongresas susirinko po keturių savaitinių atostogų ir tuoj pradėjo svarstyti prezidento Nixono mokėsių sumažinimo programą. Kongreso lėšų komitetas, vadovaujamas atstovo Wilbur Mills, vakar pradėjo apklausinėti izdo sekretorių John Connally ir biudžeto direktorių George Schulz. Prezidentas Nixonas šandien pirmą kartą pasakys kalbą jungtiniame abiejų kongreso rūmų posėdyje. Paprastai Amerikos prezidentai prabyla į jungtinį posėdį tik retais atvejais, svarbiais klausimais. Prezidento kalba bus transliuojama televizijos ir radijo stočių 11:30 iš ryto, Čikagos laiku.

Vokiečių kancleris važiuos į Maskvą

BONA. — V. Vokietijos kancleris Brandtas priėmė pakvietimą atsilankyti Maskvoje. Vokiečių opozicijos, krikščionių demokratų partijos vadai Rainer Barzel irgi paskelbė gavęs Kremliaus pakvietimą.

Brandtas paaiškino, kad pasitarimai su sovietų vadais šiuo metu yra reikalingi, susitarus keturiems sąjungininkams dėl Berlyno klausimų. Tolimesnės eigos laukia visa eilė sovietų-vokiečių planų, padarytų kanclerio kelionės į Maskvą metu pernai rugpjūčio mėn. 12 d., kada Brandtas pasirašė nepuolimo sutartį, kuri dar neratifikauta. Nebaigti svarstyti liko kultūrinio bendravimo, prekybos ir kt. ryšiai.

Laikantis diplomatinio protokolo, dabar Vokietiją turėtų aplankyti sovietų vyriausybės galva. Be to, netrukus Brežnevas su Podgornu turi lankytis Prancūzijoje. Vokietijos kanclerio pakvietimas kiek sumažina diplomatinę Paryžiaus vizito reikšmę.

Airija laikosi savo nuomonės

LONDONAS. — Britanijos ir Airijos premjerų pasikalbėjimai apie šiaurinės Airijos problemas baigėsi nesutarimu. Airijos premjeras Lynch spaudos konferencijai paaiškino, jog nesutarimų šaknys yra gilios. Lynch ir toliau kartojė savo seną receptą — sujungti šiaurinės Airijos gyventojus su Airijos gyventojais. Airija yra viena šalis, viena tauta, viena liaudis. Mes buvome kartu šimtmečius, tik per paskutinius 50 metų esame atskirti", pareiškė premjeras Lynch.

Britų premjeras atmetė iš pat pradžių bet kokius konstitucinius pakeitimus šiaurinėje Airijoje. Jis nesutiko, kad Airijos premjeras dalyvautų pasitarimuose, kuriuos organizuoja britų vidaus reikalų ministeris Reginald Mauding. Jo pasiūlyme pasitarimuose dalyvautų š. Airijos valdžios atstovai, opozicijos atstovai ir protestantų bei katalikų veikėjai. Airijos premjeras siūlė šaukti Britanijos, Airijos, šiaurinės Airijos ir pastarosios opozicijos derybas.

Trumpai sakant, britų pozicija šiaurės Airijos klausime yra ta, — neramumai yra Britanijos vidaus reikalas, o Airijos nuomone — neramumai yra tarptautinis reikalas, sprendinas Britanijos ir Airijos vyriausybių.

◆ Belfast, š. Airijoje sprogo trys bombos, vienas britų kareivis buvo sužeistas.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Kongresas

NEW YORKAS. — Rugsėjo 4 ir 5 d. New Yorke įvyko Amerikos ir pasaulio lietuvių gydytojų kongresas, dalyvavo 62 gydytojai. Buvo apspartyti eina-mieji reikalai ir išklausa eilė mokslinių pranešimų. Ateinan-tiems dvejiems metams išrink-ta nauja valdyba su centru Čikagoje. Valdyba: pirm. dr. F. Kaunas, vicepirm. dr. G. Balu-kas, dr. J. Kriaučiūnas ir dr. A. Zotovas. Sekr. dr. J. Šaulys. Garbės teismai: dr. V. Avizonis, dr. H. Brazaitis ir dr. B. Matu-lionis.

Žydų emigracijos klausimas išpūstas

MASKVA. — Neoficiali izraelitų delegacija, kurioje yra komunistų partijos Izraelyje vadai ir Sovietų Sąjungos-Izraelio Draugystės draugijos pirmininkas, lankosi Sovietų Sąjungoje jau 12 dienų. Sovietų valdžia leido delegacijai aplankyti Maskvą, Leningradą, Kijevą, Odesą ir Moldavijos respubliką. Žydai iš Izraelio kalbėjosi su sovietų žydais. Spaudos konferencijoje Izraelitai pareiškė, kad sovietų žydų emigracijos klausimas yra išpūstas. Delegacija patyrusi, kad išvažiuoti norėtų tik nedidelė sovietų žydų dalis.

Delegacijos kalbėtojas išsiginė Tasso agentūros paskelbtu žodžių, būk tai, sovietų žydai neturi jokių problemų. Problema esanti ne negalėjime išvažiuoti, bet neturėjime ryšių su užsienio žydais, ne tik Izraelyje, bet Amerikoje ir kitur. Daug žydų, turėdami platesnius ryšius su užsienio žydais, mielai liktų gyventi Sovietų Sąjungoje.

Sovietų žydai pasakė izraelitams, kad iš 2.15 milijonų sovietų žydų 5,000 jau emigravo, o dar norėtų emigruoti apie 50,000.

MAŽAI PAŽISTAMOS PIETINĖS VALSTIJOS

RASO DR. A. J. GUSENAS

Jau esu išėjęs pensiją, bet namie nerimauju. Rodos, neseniai grįžau iš JAV pietinių valstijų, bet kilo noras dar kartą ten nuvažiuoti. Ši kartą nariau naudoti kitus kelius ir pamatyti kitas didelio mūsų krašto vietas.

Susirinkęs kelionei būtiniausias daiktas ir prisilaikymas principo — juo mažiau paimi, tuo geriau ir lengviau važiuoti. — šiuo metu gegužės 29-tos dienos rytą iš Cicero, Illinois, kur gyvenau, išvažiavau į pietines valstijas.

Buvo šeštadienis, apie 8 valandą ryto. Saulė jau buvo gerokai pakilusi, o savo karštais ir aistriais spinduliais gaivino žemę gyvybę. Rytas buvo skaidrus, neapsiniaukęs, užtat ir kelionė buvo maloni.

Patraukiau 94-tuoju greitkeliu,ėjusiu tiesiai į Indianos valstiją. Pravažiavęs Gary miestelį, pasukau į 85-tąjį greitkeli. Kelias geras, platus, tiesus. Jis nejučiomis mane navedė į Indianopolio miestą.

Bevažiuodamas Illinoiso laukais, mačiau trisiančius ūkininkus. Vietomis jie mašinis kukurūzus sadino, kitur mačiau jau sudrygusias sojos pupeles. Kitur dobilai ir motiejukai jau buvo gerokai paauge, važiuojant 60 mylių tris-

dešimtė arklų dobilai gražiai atrodė. Laukai bangavo, kaip ramios jūros bangos, o jų kvapas, įveikęs degantį gazoną, lindo į mašinos vidų ir tiesiog svaigino.

Atrodo, kad Illinois ūkininkai neaugina galvijų pardavimui. Didelė ūkininkų dauguma verčiasi pienininkyste. Jiems rūpi tiktai pieningos karvės, tokias jie ir auginasi. Automobilis gerai traukė, lėkdamas pro didelius ūkius, gražius kluonus, gyvenamus namus, tvirtus ir viską auginančią derlingą žemę.

Greitkeliuose stovi lentos, sakantios kokių greičių gali švyti traukti. Dažniausiai liečia važiuoti ne lėčiau 45 mylių, ir ne greičiau 75 mylių. Šių taisyklių nesilaikantieji policijos sustabdomi ir baudžiami kalėjimu arba pinigineis baudomis. Policininkų, rodos, nesimato, bet kai tik kuris keleivis išsimašina, tai tuojau jį ir pasiveja policijos mašina.

Kiekvienam keleiviui reikia žinoti, kad visi greitkeliai traukti ir radaro sistema. Raštininkai, pasukę į 85-tąjį greitkeli. Ji ne tik toliau mato, bet ir mašina jau sudygusias sojas trukdo. Kai mašiną pristabdai ir neleidai jai išsimažinti, tai policijos nėra jokio reikalo bi-

Kambodijos vaikas joja ant molinio jaučio Phnom Penho karnevale.

joti. Man dar nežinomas atsitikimas, kad būtų baudę taisyklių prisilaikantį keliautoją...

Greitkelis dar ir tuo geras, kad jis aplenkia mažesnius miestelius, o didesnius tikrai gražiai apsuks. Jie išvengia didoko skaičiaus raudonų šviesų ir sutaupo daug laiko.

Nepajutau, kai pasiekiau Indianoj esantį Craforville miestelį. Sustojau pirmoje gazono stotyje, kur pagridžiau troškusį Toronado automobilį ir pats atsigeriau.

Iki Craforville kelias buvo laisvas, galėjau ir smarkiau paleisti mašiną, bet už šio miestelio jau prasidėjo automobilių kamša. Kelias buvo pilnas. Daugumas traukė į Indianopolio Speedway. Kartu su visais teko važiuoti tik 25 mylių greičiu.

Patyriau, kad Indianopolio Speedway buvo automobilių lenktynės. Matyt, kad Indianos gyventojai tas lenktynes mėgsta, jeigu tiek jų daug į jas važiuoja. Man atrodė, kad graikai geriau lenktynes organizuodavo. Graikai patys bėgdavo, o ne mašinas varydavo. Mašinoje sėdintis žmogus gali būti labai menkas bėgikas. Jis kartais gali ir lenktynes laimėti. Tuo tarpu Graikijoje laimėdavo tikrai tikras bėgikas, o ne mašina. Speedway laukuose laimi mašina, o garbė nusineša jos vairuotojas.

Įvažiuavus į Indianapolį, mašinų skaičius kiek prarėtėjo. Žmonių taip pat gatvėse nesimatė. Buvo, bet ne tiek daug. Tvirtinama, kad dauguma išėjo į lenktynes.

Indianapolis yra didelis, bet plačiai išsidriakęs. Mieste yra diktų namų ir gražių krautuvų. Visur apstu didesnių ir mažesnių dirbtuvų. Iš kaminių nerūko dūmai, nes buvo šeštadienis, dirbtuvės nedirbo.

Pravažiuojan miestą, matėsi gražių gyvenamųjų namų. Jie, aišku, priklausė turtingesniems žmonėms. Išvažiuojant į pakraščius, matėm daugybę prastų namų, kuriuose gyveno neturtingųjų šeimos, daugumoje juodaodžiai.

Neturtingų apylinkių, apsirindant lūšnomis, mačiau ne tik Indianopolio priemiesčiuose. Jų yra Cincinatti, Lexington, Louisville, Nashville, Knoxville, Columbus, Greenville, Miami ir kitose vietose. Nesitikiu, jau šiuose miestuose rasti tokius senus ir taip skurdžiai juose gyvenančius žmones. Skurdžiai vertėsi ne tik juodaodžiai, bet buvo neturtingai gyvenančių ir baltodžių.

Kodėl taip yra? Man, iš tikrųjų, būtų sunku atsakyti. Amerikoje tokio skurdo ir neturto neturėtų būti. Kraštas nepaprastai turtingas, gali pasigiminti įvairiausių reikmenų. Nesvarbu, ar žmogus yra baltas, ar juodas, jam čia turėtų visko pakakti. Čia valdžia, kongresas ir patys žmonės stengiasi šitą reikalą išspręsti. Kodėl tai nepadarė iki šio meto

A. JONAITIS

BITĖS IR JŲ DARBAI

(Tęsinys)

3-7 dienų amžiaus bitės maitina vyresnius perus. Jos iš medaus, žiedadulkių ir vandens gamina tyrelę ir duoda perams. Šio amžiaus bičių pienelio liaukos dar būna nesubrendusios, todėl jos pienelio negali gaminti. Jos gamina tik tyrelę ir maitina vyresnius perus (vyresnius kaip 3 dieny).

6-13 dienų amžiaus bičių pienelio liaukos būna jau subrendusios, todėl jos gamina pienelį ir maitina jaunus (iki 3 dieny) perus. Motina taip pat maitina pieneliu. Šio amžiaus bitės dirba ir kitus darbus: 1) priima nektarą iš lauko darbininkių, 2) tirština nektarą ir gamina iš jo medų, 3) siuva korius, 4) tvarko duoną, 5) valo akeles, 6) vėdina avilį.

5-17 dienų amžiaus bitės išskrenda laukan, savo sparnų ir raumenų išminkinti, susipažinti su aplinka, įsijūreiti į savo avilio vietą, kad parsikridusios iš lauko su nektaru galėtų surasti savo avilį. Pirmą kartą išskridusios laukan bitės tik keletą minučių skraido priešais laką. Paskui kasdien vis toliau nuo avilio atsitolina ir skraido ilgiau (ligi 25 min.). Taip apsižvalgydamos bitės nuskrenda iki 3 kmtr. ir sugrįžta į savo avilį.

10-23 dienų amžiaus bitės padeda jaunoms bitėms prasigrauti ir išlįsti iš akeles. Bitėi išlindus, jos nulygina akeles kraštus, o paskui jaunoji savo akele išvalo. Šio amžiaus bitės rūpinasi avilio švarumu, išneša iš avilio visokias atmatas ar negyvas bites ir numeta net už 10-12 metrų. Šio amžiaus bitės uždengia užaugusius perus ir subrendusį akeles medų. Pikiu ištepa visas avilio sienas ir užkemša plyšius, rėmų petelius ir lubas. Šio amžiaus bitės gamina vaška, siuva korius, pradeda eiti sargyba, avilį vėdina. Pradedą skristi laukan žiedadulkių ir pikio parnešti.

Darbininkės bitės amžius

Bitės, išsiritusios vasaros pabaigoje arba rudenį, kai lauke darbu beveik nėra, išgyvena ligi pavasario, tai yra 7-8 mėn. Pavasarį ir vasarą gimusių bičių amžius labai trumpas — vidutiniškai 30-35 dienos. Kuo bitės daugiau dirba, tuo greičiau susidėvi jos raumenys, greičiau suplyšta sparnai, bitė nusilpsta ir žūva. Pavasarį ir vasarą daug bičių žūva nuo įvairių nelaimių: sušala, prigeria, pagauna jas įvairūs vabzdžiai ir paukščiai. Stiprioje bičių šeimoje vasarą, kai daug bičių skrenda į lauką, kasdien žūva apie 100 bičių, o kai staiga užklumpa audra, bičių žūva dar daugiau.

— man būtų sunku fiksliai atsakyti. Tiek nežinau, kad žmonės — ne gyvuliai. Jie turėtų gyventi geresniuose namuose, o ne apgrūvusuose lūšnose, panašiose į kiaušinelius. (Bus daugiau)

liu, tuo daugiau motina deda kiaušinelius.

Normalus bičių šeimoje gyvenimas vyksta, tik esant šeimoje motinai. Atėjus iš bičių šeimos motinai, bitės jos labai greit pasigenda. Visa tvarka suirsta, visi darbai avilyje metami. Bitės bėgioja po avilį, ieškodamos motinos. Avilyje girdėti nepaprastai užimas. Pabėdus į avilį, užimas padidėja, girdėti atskiri lyg ir verkių balsai.

Spiečius, pajutęs, kad savarpe neturi motinos, tuojau pakyla ir sugrįžta į savo motininį avilį, Susemas spiečius, pajutęs, kad savo tarpe neturi motinos, labai nerimauja ir, radęs, kur išlįsti, sugrįžta į savo avilį. Bitės be motinos negamina vaško, nesiuva korius, mažai neša nektaro, nesigina, nevalo ir nesaugo avilio.

Prieš dėdama kiaušinelius, motina pirma įkiša į akele galvą, paskui įkiša pilvelį ir padeda kiaušinelį. Padėjusi 4-5, o kartais 7-8 kiaušinelius, motina sustoja pailsėti. Poilsio metu motiną apsupa bitės. Vienos ją maitina, kitos laiko, trečios glosto išlais.

Ziemą motina esti bičių kamolio viduryje. Ziemą motina maitinasi pati medumi. Mo-

(Bus daugiau)

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTEJI METAI, gražiai iliustruota, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai iliustruota, 464 pusl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai iliustruota, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. iliustruota — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 pusl., iliustruota — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai iliustruota, 416 p.	\$5.50
Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liudžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. iliustruota — \$5.00, minkštasis viršelis — \$4.00	\$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai iliustruota 998 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais uždaryta.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20.000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4646 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus, kai aitvarai ir laumės skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.V. NUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrys, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUME DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, keturis viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Malronis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsaka jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydušo Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, keturis viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilėtuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

You can't live on love forever.

Okay, you're young. You've got all the love in the world and you're doing your best to live on it. Retirement? That's for when you're old, right? It's for when you're old if you can afford it.

The kind of retirement you're after isn't the typical rocking-away-on-the-front-porch variety. You probably picture yourself taking extended vacations, pursuing hobbies, or buying that forty acres and living off the land. Pipe dreams? Not if you prepare now.

There's an easy, painless way to make your retirement dreams a reality. Join the Payroll Savings Plan where you work. That way, an amount you specify will be set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's an easy way to save.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Now is the time to start saving. Money's a nice thing to have while you're living on love forever.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Pedagoginio Lituanistikos Instituto prašymas lietuvių visuomenei

Siekiant lietuvišką spaudą — knygą, laikraštį — labiau priartinti prie šio mato besimokančio jaunimo, tenka ieškoti pačių veiksmingiausių priemonių.

To tikslo siekdamas, prieš kurį laiką (1966), LB Čikagos apygardos valdybos, Tėvų marijonų ir ČALM tėvų komiteto padedamas, Pedagoginis Lituanistikos Institutas yra įrengęs tris parodines knygų vitrinas, kurios stovi Jaunimo Centro pirmo aukšto koridoriuje.

Čia, tose vitrinose, rodomos naujai išėjusios knygos, žurnalai, o kartas nuo karto čia tam tikra forma paminimi kultūriniai ir kitokie gyvenamojo mato įvykiai.

Koridorinė skaitykla

Be minėtų vitrinų, Pedagoginis Lituanistikos Institutas tuo pačiu tikslu yra suorganizavęs ir koridorinę skaityklą, kuri veikia kiekvieną mokslo metų šeštadienį Jaunimo Centro antrojo aukšto koridoriuje. Knygos bei laikraščiai čia išdėstomi tam reikalui pritaikytuose skyduose, kur prie knygų gali kiekvienas laisvai prieiti, ją pavarstyti ir pasiimti jam patinkamiausią knygą, žurnalą ar laikraštį.

Knyga čia ir skaitytoją ne nugara, kaip bibliotekos lentynoje, o veidu, kaip knygos parodoje. Tokioje padėtyje knyga jau savo paviršiumi pasidaro žymiai patrauklesnė, kelianti susidomėjimą ir norą ją pavarstyti, paskaityti.

Muzika ir paveikslai koridoriuje skaitykloje

Pertraukų metu skaitykloje transliuojamos lietuviškų dainų bei kitokių muzikinių kūrinių plokštelės. Moksleivio tautinei sąmonei ugdyti daina bei muzika yra bene pati geriausia priemonė, nes ji kalba geriau už oratorius.

Ši naujovė čia galėjo būti įvesta tik su pagalba Antaninos ir Juozo Vasiukevičių, kurie tam tikslui praeitais mokslo metais paskyrė 500 dol. Tie patys Vasiukevičiai yra faktiniai mecenatai ir ČALM tėvų komiteto vitrinos, stovinčios pirmo aukšto koridoriuje.

Koridorinė skaitykla nuolat būna liustruota istorinių įvykių, istorinių asmenų ar kitokių liuanistikos turinio padidintais paveikslais bei dailės kūrinių reprodukcijomis. Šie paveikslai čia kalba giliau už mokytoją.

Turint tokią vaizdingą aplinką, kokios nėra įmanoma suorganizuoti paprastoje darbo klasėje, šioje skaitykloje kartas nuo karto atliekamos ir pagrindinės pamokos (istorijos, geografijos ir kitos). Šia skaitykla naudojasi abi Jaunimo Centre veikiančios mokyklos: Institutas ir ČALM.

Kalbėti smulkiau apie šios skaityklos skaitybos rezultatus čia būtų per platu. Pasitenkime tuo tarpu tik pastebėdami, jog tie rezultatai yra geri. Todėl, neatsižvelgiant į tai, jog to-

P. L. Instituto koridorių skaityklos dalis

ji skaitykla parėikalauja daug darbo ir pinigų, ir toliau yra laikytina ir plėstina.

Knygnešių atminimas koridoriuje skaitykloje

Ryšium su dviejų didžiųjų knygnešių — vyskupo Valančiaus 170, o Jurgio Bielino 125 metų — gimimo sukaktimis skaitykla šiais metais numatyta iliustruoti padidintais knygnešių paveikslais, kurie kalbėtų besimokančiam išeivijos jaunimui apie lietuviškosios knygos kryžiaus kelius ir kieno dėka ji išliko nesunaikinta.

Paveikslinė forma čia paminėti bent šių Lietuvos vietovių žymesnė knygnešiai: Žemaičių, Aukštaičių, Suvalkijos, Dzūkijos, Vilniaus krašto. Išskirtinų knygnešių susidaro per 30. Tai tik būrelis iš kelių tūkstančių žinomų ir nežinomų spaudos kovotojų.

Skaityklos išlaidos

Nuotraukų padidinimas bei techninis jų apipavidalinimas,

reikalingiausių plokštelių įsigijimas ir kitokios skaityklos išlaidos šiais metais siekia per 400 dol. Nors apskritai ši suma nėra tokia didelė, tačiau Institutas, kaip neturintis pastovaus laikytojo, o metai iš metų versdamasis tik atsitiktinėmis rėmėjų aukomis, ir tokios sumos ribose pats vienas negali nieko veiksmingesnio padaryti.

Todėl, tebejausdami lietuvių visuomenės — organizacijų ir pavienių žmonių — pritarimą Instituto dirbamam darbui, o taip pat jausdami ir savo moralinę atsakomybę už to darbo idėjinį turinį bei metodinę pa-

žangą, šiuo prašymu mes ir kreipiamės į Jus, lietuviškojo švietimo Rėmėjai, su vilnimi, jog ir šį kartą pagal savo išgalas paremsite knygnešių heroizmo atminimą, o tuo pačiu ir lietuviškosios knygos glaudesni suartinimą su šio mato jaunuoju skaitytoju.

Nepalikite mūsų vieni! Atsiliepkite:

Mūsų adresas: P. L. Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Domas Velička,
Direktorius
Aleksandras Dundulis,
Lektorių Tarybos sekretorius

"Karštuose Šaltiniuose" pabuvojus

HOT SPRINGS, Arkansas. — Šią vasarą teko apsilankyti ir pabuvoti Hot Springs mieste ir jo apylinkėse, kur yra garsūs karšto vandens gydymieji mineraliniai šaltiniai. Per dieną ištryškta milijonai galionų 143 laipsnių karščio vandens. Taip pat yra šaltinių, iš kurių tryškta šaltas mineralinis vanduo. Tas vanduo naudojamas vonioms daryti, gydymo reikalam, o taip pat gerimui, virimui ir kit.

Progai pasitaikius, aplankiau senus ir kai kuriuos naujus pažįstamus. Tarp jų — ir du "jaunuolius", Naujienų skaitytojus. Tai Pranas Mickus, 83 metų, ir Nikodemus Matulis, 85 metų amžiaus. Abu sveiki, givūs, judrūs, sąmojingi. Mickus sakė, kad, esą, jie rengėsi važiuoti į Naujienų pikniką-gegužinę, bet turėjęs nuo to atsisakyti, nes tikrinant pasirodė, kad jo 1954 m. ševroletto vandens pompa tinkamai neveikia. Tai taip jų kelionė Čikagon ir palikusi neįvykdyta.

Abu jie yra ilgamečiai Čikagos gyventojai, Čikagą gerai pažįsta ir tik keli metai kaip apsigyveno tame Karštų Šaltinių mieste. Yra labai patenkinti švelniu šiltu klimatu. Atrodo, kad Matulis yra labai jau uolus "Naujienų" skaitytojas, nes man bejeinant pro duris, "išsiritu" iš lovos (matyti, buvo priglūgęs pokačio) su Naujienų numeriu rankoje ir tuojau paklausė: "Ar tai būsi tas pats Marcinkus, kuris buvo pasiskelbęs Naujienose, kad važiuosias į Hot Springs?"

Per pastaruosius tris mėnesius dešimt lietuvių šeimų čia įsigijo namus ar kitokias nekilnojamas nuosavybes. Kai kurie jau apsigyveno, kiti — rengiasi apsigyventi. Su seniau apsigyvenusiais dabar jau priskaitoma iki 60 lietuvių šeimų. Šiais metais lietuviai labai subruzdavo pirkti čia nekilnojamojo turto nuosavybes. Nekilnojamojo turto nuosavybės yra kiek pabrangusios.

Yra įsteigta Lietuvių Bendruomenės Hot Springs Apylinkė. Nuo įsteigimo dienos Apylinkė sėkmingai vadovauja pirmininkas Juozas Bružas. Nors

narių skaičiumi ši apylinkė nėra gausi, bet nuveiktas darbas ji konkuruoja su daugiau didesniais kitomis LB apylinkėmis.

Liepos mėnesyje buvo atvykę Detroitiškiai V. Rastenins ir Mingėla. Berods, jie čia irgi apsirūpino nekilnojamosiomis nuosavybėmis. Be to, jie įsteigė šaulių būrį. Nariais prisirašė 3 asmenys. Būrio vadu paskirtas buvęs čikagiešis Karolis Cienas. Šio būrio įsteigimu Lietuvių Bendruomenės nariai (dauguma jų) nėra patenkinti, nes neižiūri jokios naudos, o tik lie-

tuvių visuomenės jėgų skaldymą. Klimatas čia yra geras, švelnus, mažai drėgmės. Tiesa, apie vidurdienį saulė pakyla aukštai, beveik stačiai viršum galvos, ir gerokai pakaitina. Todėl su neapdengta galva nelabai drąsu lauke ilgiau pabūti. Vakarop oras atvėsta, naktį būna daug vėšiau ir galima gerai išsimiegoti. Ryto metą būna didelė rasa, kuri ilgai laikosi, beveik iki vidurdienio.

Hot Springs miestas labai jau apželdintas dekoratyviniais ir nedekoratyviniais medžiais ir krūmais. Miestas susiliejęs su Nacionaliniu Hot Springs parku ir su gretimais miškais ir miškeliais. Bendrai tai sudaro didžiulį žaliuojantį masyvą.

Yra apstu didesnių ir mažesnių įvairiausių spalvų plunksnėmis pasipuousių paukščių. Teko matyti žalsvai-pilksvos, didumo kaip pusė mažojo pirščiuo ilges-

Bostono lietuviai qžuolai

Stasiui Michelsonui 90 metų

Ilgamečiui Keleivio redaktoriui žurnalistinui Stasiui Michelsonui-Michalkevičiui neseniai sukako 90 metų amžiaus.

Ten pat gyvenantiems bostoniečiams T. Tuinylai sukako 87, J. Kasmauskui 88, o V. Cepulioniui net 96 metai amžiaus. Kazio Binkio švogeriai 86, — rašo Tėvynė.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomes. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltu statytojų su sovietais sukelty mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONJA. Romanas. 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai. Klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašomo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiugią Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klatingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje. Traktuose. Druskininkuose. Kaune. Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl., \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINOS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turisturo ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKIUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadaai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krišto Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIEŅOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėnant čekį ar piniginę perlaidą.

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaełovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais ištisios knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM

OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM

ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 So. WESTERN AVE.

Mrs. PHIL PAKEL, President
TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJENŲ ofisas atidarys kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Šiandieniai komunistų rūpesčiai

Kaip parvažiavusieji turistai, taip ir jų atvežtoji "tarybinės" Lietuvos komunistinė spauda tvirtina, kad pašarų suėmimas yra pats didžiausias komunistų rūpestis. Pačioje Lietuvoje komunistų kontroliuojamas radijas, televizija ir po kraštą siuntinėjami propagandistai tebekalba apie reikalą nuplauti ir suvežti ne tik šieną, bet dobilus ir motiejukus.

Atrodo, kad pradėjo brąškėti visa maisto krautuvų "pilnų lentynų" programa. Pavasarį ne tik Brežnevas, bet ir Kosyginas kalbėjo apie didesnę maisto gamybą viame krašte, bet reikalas pirmyn nesistumia. Kiekvienam aišku, kad krautuvėse maisto nebus. Jeigu galvijai neturės pašaro. Vasarą karves galima išleisti į nedirbamus laukus, bet žiemą daug sunkiau, kai kolchozuose nėra pašaro. Šiais metais ne vienoje Lietuvos vietoje kilo dideli gaisrai, kurių metu sudegė ne tik nupiautas šienas, bet ir pastatai.

Atrodo, kad krašto gyventojai nėra dideli šieno pio-vimo ir dobilų džiovinimo šalininkai. Tūkstančius metų niekas lietuvių neragino šieno piauoti ir dobilų džiovinati. Kiekviena vasara jų šiemis darbams ruošdavosi ir laiku juos atlikdavo. Reikalai pasikeitė "tarybinėje" Lietuvoje, kai iš lietuvių buvo atimta žemė ir namai. Šieno valymu susirūpino ne tik paprasti komunistų partijos agitatoriai, bet pats pirmasis partijos sekretorius. Jis Vilniui susaukė visos Lietuvos komunistų partijos centro komiteto narius ir dvi valandas jiems aiškino, kad svarbiausias partijos reikalas yra pašarų suėmimas.

Pašarų suėmimas turi būti labai apverktinoje padėtyje, jeigu pats Sniečkus rugpiūtės metu ryžosi įsakyti centro komiteto nariams susirūpinti asmeniniais kolchozininkų interesais. Iki šio meto kolchozininkai buvo jokio balso neturinčiais vergais, tuo tarpu rugsėjo pradžioje Sniečkus patarė kreipti daugiau dėmesio į jų interesus. Jis pareiškė:

"Vykdant žemės ūkio produktų gamybos tolesnio didinimo uždutis, didelę reikšmę turi teisingas ūkių visuomeninių interesų derinimas su kolūkiečių interesais, kurie aiškiai suformuluoti naujuose Kolūkio įstatuose". (Tiesa, 1971 m. rugs. 4 d., 2 psl.).

Partijos centro komiteto sekretorius, parodęs susirūpinimą asmeniškais kolchozininkų interesais, toje pačioje skiltyje šitaip pasakoja:

Povilo Dargio kalba naujieniečiams

(Tęsinys)

— Nikita Chruščiovas, visagalis pavergtų tautų valdovas, — tęsia Naujienų piknike savo kalbą Povilas Dargis — tuojau įsakė palydovams čekistams surasti melžėjos sūnų ir parvežti jį į Žemaitiją, į Vainutą... Čekistai ieškojo, ieškojo, bet niekur žemaitės sūnaus surasti negalėjo. Galų gale čekistai jį pranešė, kad jos sūnaus niekur negali surasti, nei gyvo, nei mirusio. Žemaitė melžėjai buvo nepaprastai skaudu. Ji manė, kad jos sūnaus jau gyvo nėra. Išsiverkus ir atsigavus, ji įtikino čekistus, kad leistų jai pačiai važiuoti sūnaus ieškoti... Gal ji greičiau jį pažintų. Čekistai nenorėjo, bet nieko jie padaryti negalėjo. Jiems buvo įsakyta surasti geriausios melžėjos sūnų, bet jie negalėjo jo surasti. Tada čekistai pradėjo vežioti geriausią melžėją po Vorkutą, nuvežė už Uralo, apvežė po Samarą, kanda ir nuvežė į pačią Sibiro

"Visur ir visada teisingai turi būti sprendžiami visuomeninio ūkio stiprinimo klausimai, kartu atidžiai atsižvelgiant į kiekvieno kolūkio nario poreikius. Kartu negalima leisti, kad ūkių turtu neteisėtai naudotųsi žmonės, kuriems jų asmeniniai interesai svarbesni už visuomeninius. Kolūkių valdybos ir tarybinų ūkių administracija turi visokeriopai padėti kolūkiečiams ir tarybinų ūkių darbininkams įsigyti gyvulių nustatytos normos ribose ir pasirūpinti jų gyvulių zootechnine ir veterinarine priežiūra, skirti pakankamai pašarų ir ganyklų ūkių vadovai turi domėtis ir kolūkiečių, darbininkų bei tarnautojų asmeninių gyvulių produktyvumu, nes pagalbiname ūkyje gaminama produkcija yra nemažas rezervas padidinti pieno ir mėsos pardavimą valstybei". (Ten pat)

Jeigu jau Sniečkus darbymetėje įsako savo pavaldiniams daboti asmeninius kolūkiečių interesus, jeigu viešai pripažįsta, kad asmeninių gyvulių produktyvumas yra svarbus rezervas valstybei, tai parodo, kokia yra ta "socialistinė" statyba, kaip vergai atlieka komunistų jiems primestas pareigas, ir kaip toli komunistams dar teks keliauti iki "komunistinės santvarkos".

Šimtus ir tūkstančius metų niekam lietuvių ūkininko nerūkėjo raginti šieną piauoti ir namo vežti, šiandien šienas stovi laukuose. Vietomis jis dar nenupiautas, o kitur pradeda pūti. Lietuvis ūkininkas turėjo savo žemę, ją prižiūrėjo ir visa šeima gerai maitinosi. Šiandien lietuviui prie senų sodybų paliktai tik 60 arų, kuriuose net ir vienai karvei nėra pakankamai žolės. Visą dieną kolchoze dirbęs kaimietis turi kombinuoti, kad savo karvutei gautų žolės saują. Tik tai dabar, kai reikia šieną piauoti, Sniečkus įsakė savo janičarams kreipti daugiau dėmesio į asmeniškus kolūkiečių interesus, nes tai esąs svarbus maisto šaltinis sovietų imperijos armijoms ir valdovus saugojančiai policijai. Kai lietuvių kolchozininkai Sniečkui šieną suvežė, tai jis ir vėl užmirš rugsėjo pradžioje duotus įsakymus.

ir suriko: O, mano žužel, mano brangusis!..

— Tu savo sūnaus nematei dvylika metų, jis žymiai pasikeitęs, — tarė čekistai, — tai pasakyk, kaip tu galėjai jį pažinti?

— Teisybė, kad sūnus pasikeitė. Aš būčiau jo neatpažinusi, bet jis dėvėjo tą patį švarką, su kuriuo rusų policija jį išsivežė... Pasikeitęs ir švarkas, apiplyšo, bet aš jį vis dėlto atpažinau iš švarko..."

— Man nereikia jums pasakoti, kokia yra padaryta "pažanga" toje "tarybinėje" Lietuvoje.

— Kokią skriaudą okupantas padarė Lietuvai ir lietuvių tautai, apes patirsime, kai kraštas bus išlaisvintas ir žmonės galės laisvai išsikalbėti su savo broliais ir seserimis. Rusai ne tikai plėšia mūsų turtus, ardo šeimas, bet ir rusina visą kraštą. Užtat mes, gyvendami laisvame pasaulyje, turime išlikti lietuviams ir visą laiką dirbti lietuvių tautos gerovei. Turime būti pasiryžusiais, turime dirbti organizuotai. Turime kiekvieną jauną lietuvių išmokyti, kaip už gintinį savo kraštą kovoti. Reikia, kad amerikiečiai žinotų, jog čia gyvena lietuvių, dirbė savo tautos labui.

— Aš, baigdamas savo kalbą, noriu naujieniečiams priminti, kad geru pavyzdžiu mums galėtų būti Pompejos mieste buvusieji Romos kareiviai. Pirmame mūsų eros šimtmečiuje, maždaug prieš du tūkstančius metų, Romos imperijoje prasiveržė Vezuvijus ir verdancia lava užliejo visą Pompejos miestą. Žmonės bėgo, kas galėjo, bet prasiveržęs ugniakalis užvertė namus, žmonės ir visą turtą. Tik tai praėjus šimtmečiuje buvo suorganizuotos mokslinės ir finansinės jėgos Pompejos miestui atkasti. Miestas buvo atkastas. Jame rasta daug labai daug istorinės medžiagos. Lavai miestą užvertus, ten buvę daiktai negedę, nebuvo deguonies. Žmonės ir užverstieji galvijai buvo negyvi, bet nesugedę.

— Kas įdomiausia, kad prie Pompejos miesto vartų rasti du Romos kariai, saugoję įvažiavimą į miestą. Kariai buvo pastatyti sargybas. Didžiausios nelaimės metu jie neapleido sargybos. Būkime ir mes toki pareigingi ir toki pasiryžėliai, kaip tie Romos kariai, pastatyti prie miesto vartų... Kaip sena žemaitė sovietų vergų stovyklose surado savo sūnų, taip ir mes rasime kelią į Lietuvos laisvę. Naujienos lietuviams nuo širdžių padės, kaip padėjo iki šio meto, — baigė savo ilgą kal-

ROCKFORD, ILL.

Atsidarė mokyklos

Derybos su mokytojų balsais sėkmingai ir buvo išvengta streiko. Atrodė, jog streikas neišvengiamas, tačiau miesto švietimo reikalų vedėjams pavyko, kaip sakoma, paskutinę valandą susitarti su 17 šimtų mokytojų igaliotiniais. Pagal susitarimą pradiniam mokytojų bus mokama 7770 dolerių per mėnesį. Alga bus padidinama laipsniškai ilgiau istarnavusiems mokytojams. Tas pasiūlymas sąlyginiai buvo priimtas. O tai reiškia, jog dėl kai kurių kitų mokytojų reikalavimų derybos bus tęsiamos ir toliau.

Mokyklos atsidarė ketvirtą nio rytą. Užsiregistravo apie 43 tūkstančiai mokinių. Gatvės buvo pilnos vaikų, kurie knygąs nešini patys vieni ar tėvų lydimi skubėjo į mokyklas. Atsidarė ir tos mokyklos, kurios dar tęsė beremontuojamos.

Rockfordui, kaip ir kitiems miestams, trūksta pinigų švietimo reikalams. Miestas neturi pakankamai pinigų mokytojams tinkamai atlyginti. Reikia tik pasidžiaugti mokytojų vadovybe, kuri stengiasi streiko išvengti. Jos tai pastangomis mokyklos atsidarė laiku ir mokytojai stoji į darbą, nors kai kurie jų ir nebuvo patenkinti. Reikia tikėtis, kad mokslo nebus nutrauktas ir švietimo tarybai pavyks su mokytojais susitarti.

Policijos konfliktas su juodukais

Šeštadienio vakare Main gatvėje (1,000 kvartale) įvyko susirėmimas tarp policijos ir juodukų. Ten juodukai turį savo klubą, tad jų visada nemažai susirenka. Susirenka nemažai vaikų ir paauglių, kurie mėgsta patrukšmanti. Kai šeštadienį jie pradėjo vienos didelės vaistinės langus daužyti ir plėšikauti, tai buvo pasiūstų du policijos patruliniai automobiliai. Atrodė, jog pasiūstoji policija nepajėgs riaušininkus sutvarkyti, todėl policijos viršininkas kreipėsi į šerifą, prašydamas pagalbos. Buvo sumobilizuota 40 vyrų ir pasiūsta į riaušių vietą. Tačiau tos pagalbos nereikėjo, nes policija ir pati pajėgė su riaušininkais susitvarkyti. Šeši juodukai ir vienas baltas buvo suimti ir uždaryti kalėjime.

Juodukai kreipėsi į savo aldermoną negrą, V. Bell, ir F. Falcone, kurie atstovauja 5-tai apylinkėi (wardui). Lietuvių klubo

bą SLA prezidentas Povilas Dargis.

Susirinkusieji jam labai šiltai plojo, o daugelis jį sveikino.

Reporteris

sąlyje įvyko tos apylinkės balsuotojų susirinkimas. Susirinko apie 160 asmenų. Policijos viršininkas Deltbert Peterson atvyko iš susirinkimo. Aldermonas V. Bell, kurio pastangomis ir buvo suauktas susirinkimas, pareiškė, jog pasitikėjimas vieni kitais yra būtinas. Tai esąs raktas taikai. Policijai buvo priekaištaujama, kad ji esanti rasistinė, su negrais žiauriai elgiasi. Peterson griežtai tai paneigė, pareiškdamas, kad jo politikininkai yra išsimokslinę ir inteligentiški vyrai ir žiūrį tik vieno dalyko, būtent, kad būtų prisilaikoma tvarkos. Traktuoja jie visus vienodai, neatsižvelgdami į spalvą ar tautybę. Asmenys, kurie pažeidžia įstatymus, nesilaiko tvarkos, negali tikėtis iš policijos malonės. Visos šnekos apie policijos žiaurumus ir brutalumą yra grynas prasimanymas, kuriuo bandoma pateisinti riaušininkų smurtiškus veiksmus.

Susirinkę tos apylinkės balsuotojai turėjo progos patirti tikrą tiesą ir įsitikinti, jog priekaištavimas policijai brutalumo yra nepagrįstas.

Zvalgas

KRISTAUS VIETNINKAS PESCIONIS NEVAIKSTO

Popežiaus automobilis vienas iš brangiausiųjų

Paryžiuje, automobilių salone, demonstruojamas brangiausias pasaulio automobilis. Tai Mercedes-600, kainuojantis 300 tūkstančių frankų (54,5 tūkstančio dolerių). Aštuonių cilindų, 300 arklio jėgų motoras leidžia šiuo automobiliu išvystyti 205 kilometrų per valandą greitį. Neregėtai ištaiginga mašina gaminama pagal individualius užsakymus, ir kol kas jų parduota tik... aštuoniolika.

Kaip praneša žurnalas "Paris-Match", Mercedes-600 pirkusių sąrašas — Saudo Arabijos karalius, Irano šachas, Maroko karalius ir... Romos popiežius.

— Lietuvos miškuose derlingais metais išaugo didžiuliai uogų kiekiai — virš 30,000 tonų ir apie pusę jų — mėlynės. Dėja, maisto pramonė nesugeba uogų pakankamai perdirbti ir joms apipūpinti gyventojus. Pvz., Lietuvos vaistinėse labai sunku gauti džiovintų mėlynųjų uogų.

(E)

Help Keep Our Economy Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

M. GELŽINIS

Klaipėda ordino valdžioje (1252 - 1255 m.)

2

"Šešto dešimtmečio (1850 — 1860) pradžioje, Lūžijos girioje (Klaipėdos apskrityje) buvo rasta apdirbtų gintaro kartu su neapdirbtu gintaro gabalais ir jųros apzulinčia mediena (Sprockholz). Pastaroji buvo į krantą išplauta, kuomet ten jūra priėjo. Radiniai gulėjo 12 pėdų žemiau nūdienų vandens lygio. Anuomet čia buvo žemės krantas, kuris iki šiol 12 pėdų nugrimzdė. Behrendo stebėjimai ir apskaičiavimai parodo, kad vieno šimtmečio bėgyje mūsų pakranciai grimsta 3 colius. Keturių šimtmečių periode jie nusileidžia vieną pėdą, ir dvylikos pėdų gelmė parodo, kad jau prieš 4800 metų Klaipėdos apylinkėje ir Lietuvoje žmonių gyventa".

(Bearbeiteten Bernstein hat man im Anfang der sechziger Jahre in dem Luze-ger Forst gefunden und zwar lagen die bearbeiteten Stücke mit rohem Bernstein und Sprockholz zusammen. Das muss da einst angespült sein, als die See noch dort hin Zutritt hatte. Die funde lagen jetzt 12 Fuss unter dem heutigen Niveau. Damals aber muss dort der Uferrand gewesen sein, und dieser sich seitdem 12 Fuss gesenkt haben. Nach Behrends Beobachtung und Berechnung sinkt das Land unserer Küste in hundert Jahren um 3 Zoll, in vierhun-

dert Jahren also darauf hinweisen, dass vor 4800 Jahren bereits Menschen in der Umgegend von Memel und in Litauen überhaupt gelebt haben müssen. — Mittellung der Litauischen Litterarischen Gesellschaft, Heft 24, p. 550).

Kiti archeologai ir kalbininkas prof. Būga buvo tos nuomonės, kad antrojo tūkstantmečio pr. Kr. pradžioje aischiai — baltai, kartu su kitais indoeuropiečiais, atėjo nuo Juodųjų jūrų ar Dniepro aukštupio per Ukrainą ir Gudiją į kraštą tarp Dauguvos ir Persantės (Aidai, 1959, nr. 8, p.332). Būga išvedė aisečių — baltų kelią iš paliktų vietovardžių.

Toliau reikia turėti omenyje faktą, kad lietuvių ir lotynų kalboje yra apie 250 panašių žodžių, o lietuviškųjų — graikiškųjų šeimų vardų lygis galūnės perša prie-laidą, kad lietuviai buvo kadanors artimi graikų ir romėnų kaimynai.

Kokiai pažiūrai mes šiandien ir nepritarime, jos visos verčia įsivesti, kad aischiai — baltai jau seniai, bent 4000 metų gyvena Dauguvos, Nemuno ir Vyslos baseinuose ir vakaruose net siekė Persantės upę Pomeranijoje, ir dar toliau, ką išlikę iki šių dienų aiškiai — baltiškai vietovardžiai rodo.

KELIŲ SAVOKŲ AIŠKINIMAS

Šioje studijoje aptiksime Klaipėdos apskrities, Klaipėdos krašto ir Klaipėdos srities ir kitų sričių pavadinimus. Leiskite juos šioje vietoje kiek patikslinti:

1) Klaipėdos apskritis yra Klaipėdos

miesto apylinkė, vokiškos Prūsijos vyriausybės 1818 m. sudarytas administracinis vienetas, kuris išsilaikė savo apimtyje ir Lietuvos laikais iki 1945 m. bolševikų okupacijos.

2) Klaipėdos kraštas buvo sudarytas 1919 m. Tuomet, po pirmo pasaulinio karo, taikos konferencija Versalyje atskyrė dešinėje Nemuno pusėje buvusias kaizerinės Vokietijos žemes nuo Reicho ir iš jų sudarė Klaipėdos kraštą. Jo apimtyje buvo Klaipėdos apskritis, Šilutės apskritis ir iš Tilžės bei Ragainės apskričių dalių naujai sudarytoji Pagėgių apskritis. Tai pati Mažosios Lietuvos šiaurinė dalis. Lietuviški sukilėliai 1923 m. prijungė šį kraštą prie Lietuvos.

3) Klaipėdos sritis nėra joks administracinis vienetas. Šita sąvoka apima visas sritis aplink Klaipėdą, kuriose vyko visoki politiniai ir etniniai judėjimai ir permainos ryšium su pilimi ir miestu. Klaipėdos srities pavadinimas tętinika Ordino laikams ir bendrai sutampa su Klaipėdos komitūrijos apimtimi.

4) Pietų Kuršas. Iš Romos į Rygą atvykęs popiežiaus legatas — Wilhelmus Modeniškas 1237 m. nustatė Kuršo vyskupijos sienas ir ta proga ištesė vyskupiją į pietus iki jų dar nevaldyto Nemuno žemupio; suprask, iki Klaipėdos. Tuomet Kuršių Marių vardo dar nebuvo ir Marios buvo Nemuno dalimi laikomos, o Klaipėdos sąsiauris (Memeler Tief) buvo Nemuno žiotimis. Tokiu būdu dideliame šiaurės vaka-

rų Žemaitijos kampui buvo primestas netikras Kuršo vardas.

1253 m. balandžio 4 d. Ordinas ir Kuršo vyskupas dalinosi Šiaurės Kuršu, ir kita balandžio 5 dieną — Pietų Kuršu, Bartuvos upė buvo siena tarp abiejų Kuršių. Visi kraštai į pietus nuo Bartuvos upės sudarė Pietų Kuršą. Nors Pietų Kuršas administraciniu atžvilgiu buvo Kuršo vyskupijos dalimi laikomas, tačiau daugelis Ordino aktų parodo, kad etniniai pats Ordinas šį kraštą laikė lietuvišku.

5) Pilsatė — Klaipėdos pilies apylinkė; apėmė didelę mūsų Klaipėdos apskrities dalį.

6) Mėgovė — Kretingos — Palangos — Nemerzės apylinkė.

7) Douzarė — kraštas tarp Bartuvos ir Šventosios upės.

8) Keklis (Ceklis) — buvo Ordino aktuose tik šešis kartus minėtas kraštas "Pietų Kurše". t. y. Vakary Lietuvoje, kairiajame Ventos aukštupio šone, į šiaurę nuo Minios aukštupio; nuėjo į šiaurę iki Bartuvos šaltinių. Mūsų laikų Telsių — Sedos apylinkė.

9) Pinigai: Ordino valstybėje, reiskia, ir Klaipėdos srityje, apie 1400 m. naudojama pinigai: 1 markė = 4 Vierdangai = 24 skotai = 60 šilingai = 720 feningai. Žiūrėk: Hubalsch, Quellen zur Geschichte des Deutschen Ordens, 1954, Göttingen ir Emil Waschinski, Die Münz- und Währungs-politik des Deutschen Ordens in Preussen, Göttingen, 1952.

10) Ūbas (Hufe) — buvo Ordino lai-

kais vartojamas žemės ploto matas. Jo pavyzdžiai ir pagrindu buvo Flamijos (Flandrijos) ūbas. Vienas Ordino ūbas = 30 margų. 1 margas = 300 ketvirtainių ryškčių. Viena ryškštė = 4,32 m. Mūsų laikų matais: vienas ūbas = 16,8 hektarų.

Žiūrėk: Geometria Culmenis, ein agronomischer Traktat aus d. Zeit des Hochm. Conrad v. Jungingen (1393 — 1407), Leipzig, 1886

ir Walter Kuhn, Der Pflug als Betriebs-einheit in Altpreussen, Zeitschr. f. Ostforschung, 1963, Heft 3, p. 473.

11) Lamatina — priešistorinė sritis Vakarų Lietuvoje, kurios padėtį nebegalima nustatyti.

4. AISČIŲ — BALŲ KILTYS BUVO KLAIPĖDOS SRITIES AUTOCHTONAI

Archeologiniai radiniai Klaipėdos srityje parodo, kad per visus archeologinius periodus baltiškos kiltys buvo šios srities autochtonai. Priešistoriniame amžiuje Klai-pėdos srities nežinojo nei vokiškos kojos, nei rusiškos letenos. Visi vokiečių mokslininkai, net prieškariniai nacių archeologai prof. La Baume ir Dr. Engel besąlyginiai pripažįsta, kad tuo metu, kai vokiečiai pradėjo veržtis į mūsų gimtinę, ji buvo baltiškoji kitių apgyventa.

Dr. Engel rašo šitaip:

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2854 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 3/4-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadien. ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEimlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais, tikrai susitarus.

DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadien. uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278
Ofiso telefonas: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MĖŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien. ir penktadien. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradien. ir ketvirtadien.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadien.
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEimlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 8-3084

Svečiai iš Lietuvos
Chicagoje viešėjo Apolinaras
Sinkevičius ir kun. P. Čižauskas
Edvardas Šulaitis, Brooklyn
"Vienybės" ir kelių kitų leidi-
nių judrus reporteris, savo "Spe-
cialiame reportaže ALB iš Chi-
cago" rugsėjo 2 d. laidoje be kt.
prisimena apie du svečius, buvu-
sius Chicagoje:
Rugpjūčio viduryje Chicago-
je viešėjo svečiai iš Lietuvos. Čia
buvo atvykęs dabar New Yorke
gyvenantis žurnalistas Apolinaras
Sinkevičius su žmona Zinaida
Katiliūte. Jis N. Yorke dar-
buojasi kaip Maskvoje išeinan-
čio anglų kalba laikraščio —
"Moscow News" koresponden-
tas, o taip pat rašo ir Vilniaus
"Tiesai". Chicagoje jis praleido
3 dienas, apsidomamas pas "Vil-
nies" redaktorių S. Jokubką. Vie-
šėjo "Vilnies" dienraščio gegu-
žinėje, o taip pat ir pas eilę tau-
tiečių Chicagoje ir Ciceroje. I
New Yorką atvykęs šį pavasarį,
jis ten žada išbūti trejus metus.

Kiek ilgiau Chicagoje pavie-
šėjo Jonavos katalikų parapijos
klebonas kun. Pijus Čižauskas,
kuris buvo apsisitojęs pas mari-
jonus, prie "Draugo" dienraščio
redakcijos. Jis jau spėjo apva-
žiuoti New Yorką, Kaliforniją,
Deitoną ir kitas vietas. Visur
vizitavo pažįstamus kunigus ir
pasauliečius. Nupasakojo apie

GRADINSKAS
NAUJAUSIAS STEREO
DAUGIABANGIS
GRUNDIG
STALINIS RADIJAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. & E. RENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 8-5063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOP, A.
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEimlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS
Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
you to help prevent
forest fires. So please follow
Smoke's ABC's: Always
hold matches till cold. Be sure
to douse all campfires,
stir the ashes, and douse
them again. Crush all
smokes dead out.
Please! Only you can
prevent forest fires.

religinę padėtį Lietuvoje, kuri,
jo žodžiais tarant, nėra jau to-
kia juoda, kaip Amerikos lietu-
vių spauda rašo.

Našlių klubo veikla
Chicago Našlių ir Našlių
ir Pavienių Draugiško Klubo
susirinkimas įvyks penktadie-
nį, rugsėjo 10, Hollywood sa-
lėje 2417 W. 43rd St. Prasidės
8 val. vakaro. Narių apsilan-
kymas yra būtinas. Prašomi
atvykti ir tie, kurie pageidau-
ja įstoti į klubą. Klubiečiai no-
ri, kad Chicagoje bei apylin-
kėje gyvenę našliukai ir našlė-
kės priklausytų šiam klubui.

Susirinkime bus svarstomi
reikalai, susieti su rugsėjo 19
d. rudeniniu pikniku bei spa-
lio 17 d. banketu. Bilietus ban-
ketui prašomi įsigyti iš anksto,
nes prie salės durų nebus ga-
lima gauti. Svarbu žinoti iš
anksto kiek bus svečių. Dėl
bilietų malonėkite kreiptis į
klubo pirmininkę Marytę Ne-
beriežą 5724 So. Richmond St.,
tel. PR 8-5817, arba į klubo
raštininkę Onutę Condux, 7132
So. Millard Ave., tel. 581-4133.
Bilietų kaina svečiams tik 5
doleriai, gi klubo nariams 2
doleriai. Nariai bilietus gaus
susirinkime prie finansų sta-
to. Tačiau kiekvienas turi pa-
rodyti savo mokestių knygutę.
Tai palengvins raštininkei dar-
bą. Praeitais klubo susirinki-
mas greit praėjo. Iš valdybos jos mokestis — \$1142.45, b.
neatsilankę protokolų rašti-
ninkė Marytė Urbelis, nes ji c. Loterija (p. Paukštiečių pa-
susiūgo. Jos vietą užėmė Ber-
nice Zemgulis. Prie klubo pri-
sirašė ir buvo priimta Mary-
Bruch. Protokolas, pikniku
komisijos bei valdybos prane-
šimai liko priimti vienbalsiai.
Klubas gerai laikosi finansiš-
kai ir narių skaičiumi. Pikni-
kui svečių patarnautojų padid-
intas skaičius.

I susirinkimą atsilankė sve-
tyb Balzeko muziejaus atsto-
vas K. Petrauskas. Pirmininkė
pakvietė jį kalbėti. Jis pasa-
kojo apie kažkokią ten magiš-
ką dėžutę, kurią atidarius,
išsoka ugnis ir visas pasaulis
gavo ugnį. Pasisakė norįs gau-
ti pinigų už auką Balzeko mu-
ziejui. Būdinga tai, kad da-
bartiniu laiku yra daugiau au-
kų prašytojų, negu galinčių
aukoti. Šį kartą klubas pasi-
sakė prieš paskyrimą aukos.
A. Jusas

Krivulės klubas
Buvusių Lietuvos policijos
tarnautojų Krivulės klubas
yra pasinešęs išleisti knygą
apie buvusią Lietuvos policiją.
Rugsėjo 18 d. A. Pakšto salėje
klubas ruošia rudeninį banke-
tą su pamarginimais knygos iš-
leidimo lėšoms sutelkti. Kny-
gai paruošti yra sudaryta ko-
misija iš šių asmenų: Pov. Dir-
kio (pirmininkas), J. Talalo, A.
Gintnerio, Val. Šimkaus, Br.
Maciukevičiaus, Petro Morkū-
no ir Kestučio Dirko, Jr. Re-
daguoją P. Dirkis. Knygos pa-
ruošimo darbai eina prie galo.
Knyga bus apie 700 puslapių.
Daug nuotraukų.

Kaip žinoma, klubo tradici-
nė šventė yra Angelių Sargų
diena, spalio 3 d. Toji diena
kasmet yra iškilmingai šven-
čiama. Šiemet ta diena irgi
bus švenčiama Jaunimo cen-
tre. Jėzuitų koplyčioje 12 val.
bus pamaldos už žuvusius ir
mirusius policijos tarnautojus.
Pamaldų metu giedos Vyčių
choras. Po pamaldų bus atlai-
kytas klubo metinis susirinki-
mas, padaryti pranešimai
apie klubo veiklą bei bus iš-
rinkta nauja klubo vadovybė.
Po susirinkimo valdybos na-
rio Pov. Balzevičiaus namuo-
se (5641 S. Hamilton) įvyks
pobūvis, į kurį kviečiami visi
klubo nariai su šeimomis.
— P. E. D.

Išdo sekretorius John Connolly aiškina ko-
respondentams vyriausybės ekonominę po-
litiką.

PELNO PASKIRSTYMAS
Kauno "Aušros" Gimnazijų
suvažiavimo, įvykusio 1971 m.
gegužės 29-30 d. d. Toronto,
apyškaita.
1. Pajamos. — a. Registraci-
mos — \$1142.45, b. Pabūvio
pajamos — \$368.25, c. Loterija
(p. Paukštiečių pasusiūgo) —
\$142.00. Viso \$1652.70

2. Išlaidos. — a. Salų nuo-
ma, orkestras ir patarnavi-
komisijos bei valdybos prane-
šimai liko priimti vienbalsiai.
\$1335.75, c. Organizacinės iš-
laidos — \$501.64. Viso \$3017.39

3. Likutis — \$1635.31
Viso \$4652.70
4. Likučio paskirstymas —
a. Vasario 16 gimnazijai —
\$500.00, b. Lietuvių Fondui
(U.S.A.) — \$200.00, c. Lietu-
vių Fondui (Kanadoje) —
\$200.00, d. Numatytam suva-
žiavimo leidineliui — \$735.31.
Visa \$1635.31

Likutis paskirstytas atsižvel-
giant į suvažiavimo dalyvių
daugumą ir pageidavimus. Su-
važiavimo prisiminimui skirtas
leidinėlis su nuotraukomis ir
aprašymais numatomas išlei-
sti prieš šių metų pabaigą.
Šia proga "Suvažiavimo" ko-
mitetas dėkoja visiems Aušro-

kams ir Aušrokėms, prisidėju-
siems prie suvažiavimo organi-
zavimo, programos pravedimo,
visiems gausiai dalyvavusiems
ir sveikinusiems suvažiavimą.
Suvažiavimo Organizacinės
Komitetas
PALIKIMAS
Daugelis moterų nelabai pai-
so, jei vyras ją myli ir palieka
— jei tik daug palieka.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— Chicago Lietuvių Našlių, Našlių
klubo narių susirinkimas įvyks
rugsėjo 10 d., penktadienį, 8 val. vak.
Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St.
Šis susirinkimas yra labai svarbus.
Valdyba prašo visus narius ir nares
gausiai dalyvauti.
— Mary Urbelis, sekr.

— Lietuvių Brighton Parko Moterų
klubo susirinkimas įvyks ketvirtadie-
nį, rugsėjo 9 dieną 8 val. vak. Holly-
wood salėje, 2417 W. 43rd St. (nauja
vieta). Nares prašomos gausiai atsi-
lankyti, nes bus labai daug svarbių
reikalų aptarti.
— E. McNamee, nut. rašt.

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
šalpinio Klubo piknikas įvyks sekma-
dienį, rugsėjo 12 d. Kay's sode, (buv.
Leppos). Pradžią 12 val. Bus skanių
valgių ir gėrimų. Gros Antano Wala-
no orkestras. Kviečia visus — Ko-
misija ir Valdyba.

**BIZNIERIAI KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"** — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE.

A. A. ALEX BUDRIS
Gyveno 2523 W. 45th Place, Chicago, Ill.
Mirė 1971 m. rugpjūčio mėn. 17 dieną 1:00 val. popiet, sulau-
kęs senatvės. Gimęs Lietuvoje.
Paliko našlė: žmona Petronella (Yamantas), 2 sūnūs — Ed-
mond ir šeimą Chicagoje, taip pat pat. Dr. Alfred Budris ir šeimą, gyv.
Californijoje, sesuo Anna Markunas, gyv. Rockford, Illinois, brolis ir
sesuo su šeimomis — Lietuvoje ir kitų gimines.
Priklausė prie daug organizacijų.
Palaidotas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Liūdinti sesuo
Anna N. Markunas

A. A. ANTON KAZAK
Gyv. 6636 So. Rockwell St.
Mirė 1971 m. rugsėjo mėn. 7 dieną 2:00 val. popiet, sulaukęs 80
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Šiaulių aps., Lygumų parapijoje.
Amerikoje išgyveno 60 metų.
Paliko našlė: žmona Marijona (Girgėlaitė), pagal pirmą vyrą
Rizgin, dukte Annette Mosteika, sūnus Edward, marti Eleonore, 3 anū-
kės — Jean Kulon, jos vyras James, Carol ir Gale Kazak, 3 broliai —
John Kass, brolinė Emily James Kass, brolinė Pauline ir Frank
Kass, švogerka Petronėlė Tolišius ir kiti gimines, draugai bei pa-
žįstami.
Kūnas pasarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Seštadienį, rugsėjo mėn. 11 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų
pamaldų bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Anton Kazak gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinti.
Našlė: Ilekta
Žmona, vaikai, broliai, gimines.
Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8800.

PLEASE BE CAREFUL!
Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
grausiosios gėlės ir vainikai anka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELININKAI
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YAras 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Mokslu metų pradžia Chicago aukšt. lit. mokykloje

Chicago Aukštesnioji lituanistinė mokykla, veikianti Jau-nimo centre (5620 So. Clare-mont Ave.), mokslo metus pra-deda rugsėjo 11 d. Nuo 9 val. iki 12 val. senųjų mokinių re-gistracija. Tuo laiku turi per-siregistruoti visi senieji (tai yra šią mokyklą pernai metais lan-ke) mokiniai. Šios pareigos lai-ku neatlikimas trukdo normalų mokyklos darbą ir sąrašų su-darinėjimą. Tėvai prašomi tą dieną sumokėti pirmojo pusme-čio mokesčių už mokslą. Tos pa-reigos atlikimas labai paleng-vins Tėvų komiteto darbą.

9:30 prasideda patalų egzami-nai, vasaros darbų patikrinimas ir naujų mokinių priėmi-mas. Naujiems mokiniams ne-reikia iš anksto jokių prašymų siųsti. Priėmimo sąlygos labai paprastos. Baigę pradinės mo-kyklos 8 skyrius su lit. pamokomis priimami į mokyklą be egzaminų. Jie tik turi atsižinti baigimo pažymėjimą. Nebaigę turi laikyti egzaminus iš pradi-nės mokyklos kurso.

Pamokos prasidės rugsėjo 18 d. 9 val. ryto. Informacijai skambinti dieną 735-9790, va-kare LU 5-2629.

J. Masilionis

Dariaus — Girėno lituanistinė mokykla

Dariaus — Girėno lituanistinė mokykla pradeda dėsintuosius mokslo metus. Metų skaičiūni dar jauna, bet lituanistiniu at-žvilgiu jau subrendusi. Mokinių skaičius nemažėja, bet metai po metų didėja. Mokykloje veikia

vaikų darželis, speciali klasė ne-mokantiems ir silpnai mokan-tiems lietuviškai, visi aštuoni skyriai. Kiekvienas skyrius turi po mokytoją. Skyriai mokiniams neperkrauti, todėl yra galimybė mokinius geriau paruošti ir kon-troliuoti. Mokomi visi lituanis-tiniai dalykai: tikyba, lietuvių kalba ir literatūra, aplinkos ir tėvynės pažinimas, istorija, geo-grafija, tautodailė, dainavimas ir tautiniai šokiai. Mokykla lai-kosi LB švietimo tarybos nu-statytos sistemos, programos, darbo ir tvarkos nuostatų. Mini visas lietuvių tautinės šventės, motinos dieną, bei kitas tradici-nes šio krašto šventes ir svar-besnius įvykius. Kreipiamas ypatingas dėmesys į tautinį ir bendruomeninį auklėjimą. Mo-kiniai dalyvauja bendruose mo-kyklų sambūriuose, kaip tai: dainų ir tautinių šokių šventė-se, moksleivių koncertuose, pa-vasario šventėje ir kitur. Tėvai, kurie nori, kad jų vaikai pri-imtų Pirmąją komuniją lietu-viškomis apeigomis, mokyklos kapelionas mielai pasitarnauja. Jau eilė metų kaip tai yra vyk-doma.

Mokykla, šiais mokslo me-tais, turi vilties persikelti į Jau-nimo centro patalpas. Kol tai įvyks, laikinai naudosis miesto mokyklos patalpomis. Adresas: 53 ir S. Rockwell gatvių kam-pas, Chicago, Ill. Minėtose pa-talpose mokslas ir registracija prasidės š. m. rugsėjo mėn. 11 dieną, 9 val. ryto. Vietoje bus galima įsigyti vadovėlių, prati-mų, sąsiuvinį ir teikiama visa reikalinga informacija. Norin-tieji gauti informaciją anks-vilgiu jau subrendusi. Mokinių skaičius nemažėja, bet metai po metų didėja. Mokykloje veikia

Filmų aktorė Jill St. John naujame filme "Diamonds Are Forever".

šią mokyklą atveža iš tolimų priemiesčių, būty negarbė tiems tautiečiams, kurie gyvendami netoli mokyklos, neleidžiant savo vaikų. Stipri lietuviška dvasia nugali ir tolimas. Lietuviais esame mes gimę, lietuviškai turime ir būt.

J. Plačas

Dėmesio buvusieji Eichstaetiškiai

1946 metų pavasarį 56 gimnazistai užlaigė Eichstetto Lietuvių Ginnaziją ir iškeliavo į platų pasaulį. Tai buvo tos ginnazijos I-ji laida. Šiais me-tais suėjo 25 metai nuo tos garbingos dienos; paminėti tai yra šaukiamas I-mos laidos su-važiavimas, šį metų rugsėjo 18 — 19 dienomis, "Gintaro" vasarvietėje, Lake Shore Rd., Union Pier, Mich. 49129. Ma-loniai kviečiami kartu daly-vauti ir II-sios laidos abiturien-tus, bei visus buvusius tos ginnazijos mokytojus. Apie dalyvavimą malonkute praneš-ti "Gintaro" adresu Vikto-rijai Karaitienei arba telefonu 1-616-169-3298. Vietos užteks visiems.

(N. Mikšytė-Ward)

MIRĖ ARNALDO BARSANTI

buvęs Argentinos generalinis konsulas Lietuvoje

Arnaldo Barsanti nuo 1930 iki 1940 metų atstovavo Argentiną Lietuvoje, kaip Generalinis Kon-sulas Charge d'Affaires titulu, mirė Buenos Aires mieste rug-spičio 16 d. sulaukęs garbingo 82 metų amžiaus. Jis yra vienas iš Circulo Diplomatico Argentino ir Rašytojų bei menininkų Sa-jungos Argentoros steigėjas, dėl to sekančią dieną palaidotas Ar-gentoros Panteone Chacarita ka-pinėse. Liko liūdinti žmona Sta-nislava Galeckaitė-Barsantienė, buvusi visų trijų Lietuvos presi-dento generalinio sekretoriaus daktaro Bielskaus padėjėja.

Buvo apdovanotas garbės žen-klais Argentinos, Ispanijos ir Lietuvos Gedimino ordinu.

Sermyse Barsanti namuo-se dalyvavo diplomatų, rašytojų ir menininkų atstovai. Vainikų tarpe buvo vienas iš A. L. Cent-ro ir J. Čekanauskų šeimos. Tūk-stančiai Argentinos lietuvių tu-rė Arnaldo Barsanti parašą savo vizose. Barsanti rezidencija gatvėje Tronador papuosta dai-lininkų Jono Rimšos ir Onos Draugelytės-Kučinskienės meno kūriniais.

N. G.

• Muzika turėtų būti kiek-vienoje namuose, išskiriant tuos, kurie yra greta mano namų.

• Žinau vyrą, kurs vedė dėl pinigų ir — tikėkite — pilnai už-dirbo kiekvieną centą.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Uždario minimumas bus \$1.40 valandai

Gubernatorius Ogilvie pasi-rasė pirmąjį Iliinojaus uždar-bio minimumo įstatymą. Ma-noma, kad tas įstatymas Ili-nojų palies daugiau kaip 500,000 darbininkų, kurių iki šiol neliečia federaliniai algos mi-nimumo standartai.

Įstatymas pradės galioti nuo ateinančio sausio 1 dienos, tai yra nuo tos dienos mažiausias atlyginimas turės būti po \$1.40 valandai; metais vėliau mi-nimumas bus \$1.60 valandai.

Išimtis padaryta jaunes-niems kaip 19 metų darbinin-kams, kuriems nuo sausio 1 d. atlyginimo minimumas bus \$1.15 valandai, o nuo 1973 me-tų sausio 1 dienos \$1.25.

Naujasis įstatymas nelie-čia firmų turinčių mažiau kaip 5 darbininkus, taip pat nelie-čia namams samdomos pagalbos ir religinių organizacijų, vie-nos šeimos farmų, kino teatrų tvarkdaryų, saldinių parda-vėjų ir kt.

Nesavų pinigų negaila

U. S. Darbo Statistikos Biu-ro raportas, po kiek miestų tarnautojai ir darbininkai už-dirba pinigų, parodo, kad Chi-cagoje jie gauna arba daugiau, arba nemažiau kaip kituose didmiesčiuose.

Pav. sąslavų vežikai Chica-goje vidutiniškai gauna \$770 mėnesiui; miesto valytojai po \$616; miesto elektrikas vi-dutiniškai \$1,247 mėnesiui; miesto dailidės, kurių darbas yra pataisyti Miesto Tarybos kambarius, gauna mėnesiui vi-dutiniškai po 1,051...

Kiek tokių brangiai iš mokes-čių apmokamų yra net alder-manas John Hoellen viešai paklausė, ar miesto rotušei yra reikalinga turėti daugiau valytojų, negu jų turi 100 aukš-tų dangoraižis Hancock Build-ing.

Miesto valdybos biurokratai pasiaiškino, kad tokios algos padėjusios palaikyti "šiltus santykius" su unijomis ir dėl-to neįvykę jokių darbo "tru-belių".

Plėšikų rekordai

Bridgeview policija suėmė 24 metų amžiaus plėšiką Ellis Gross, kurs prisipažino pada-ręs daugiau kaip 200 namų ir mokyklų apipiešimų. Plėšti tu-rėjęs, kadangi narkotikai jam kaštavę po \$80 kiekvieną die-ną...

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

HOUSEKEEPER — PLAIN COOKING

Live in, steady. Own room, bath, T. V., in Doctors home. Small family. \$70 per week. References. English necessary. 935-6969 anytime

TYPIST

needed south of loop 30 words or over. Position requires light bkpg., ans. phone and other misc. duties gradually. Hours 8:30 to 4:00. Paid vacation, benefits. Call or write MILLAR PUB. CO., 720 S. DEARBORN, 922-4955.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

VIENAI SEIMAI išnuomojamas na-mas su švartu beismantu. Apačioje 4 kamb. ir taip pat 4 kamb. viršų. West Pullman rajone, netoli lietuvių bažnyčios, Skambinti tel. 468-1497 po 6 val. vak.

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos

LEISIU

VYRESNIO AMŽIAUS VYRU ar moteriškai gyventi name ir naudo-tis visais patogumais. Gera vieta po-ilsui graži gamta, šviežias oras, Raskite

A. SURVILAI

R. R. 1, 102nd Ave.

ALLEGAN, MICHIGAN

Jo giminaitis James Gross, 32 metų, buvo susiorganizavęs penkių plėšikaujančių vaikų ratelį nuo 10 iki 16 metų am-žiaus, kurie jam per savaitę sunėsdavo grobio už \$1,500. James Gross laisvas po \$5,000 užstatu, o Ellis Gross buvęs plėšikaudamas laisvas sąly-giniai.

TRUMPAI

— Kanados Lietuvių Dienos įvyks spalio 9 — 11 d. St. Cat-herines mieste.

— Dvasinė higiena — svar-biausias mūsų darbas, — 330 Alvido radijo paskaita šį ket-virtadienį, rugsėjo 9 d., 11 val. ryto Sophie Barcus Radijo Sei-mso valandoje.

— Agulė Pumpytė, Berwyn, Ill. įstojo į St. Xavier kolegiją studijuoti pedagogikos moks-lus. Ji labai gerai pažymiais baigė Austin aukšt. mokyklą ir buvo garbės sąrašuose, į St. Xavier kolegiją registruojasi daugiau lietuvių studentų, nes ten yra Lituanistikos katedra.

— Birutė Tarvydienė moks- Varnas Montessori Vaikų židin-lio lietuviškose klasėse prieš mokyklinio amžiaus vaikus.

— Jerry Skizas, St. Lauren-ce aukšt. mokyklos mokinyas, šimet žais tos mokyklos fut-bolo komandoj Vikingų pagrin-dinėje quarterback pozicijoje.

— Muz. Alice Stephens vado-vaujamų "Aidučių koncertas, pavadintas Svajonėmis, įvyks rugsėjo 18 d. Jaunimo Centre.

— Ignas Muliolis, Cleveland, Ohio, išėjo pensijon ir su žmo-na lankėsi Chicagoje pas savo giminaitį Balį Mulioj ir tre-mties dieną bičiulį Vytautą Rips-k, taip pat daugelį pažįstamų. Neužilgo jie laivu išvykti į Ita-lijos Rivierą, kur gyvena jų

JAV Užsienio Kary veteranų vad-as yra Joseph Vicites iš Uniontown, Pa. Veteranų sąjunga organizuoja planą, kuris suteiktų visiems Vietnamo ve-teranams darbus.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

MARQUETTE PARK AREA

6 room brick, 2 baths, built in oven and range. Air conditioned. Fin-ished basement. 2 car garage. Patio. BY OWNER CALL GR 6-0006

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4066 Ashlar,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-4950

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,

tune-ups ir t. t.

4324 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm, Allstate, Casualty, Compagny

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

duktė išteikėjusi už Amerikoje mokslus baigusio ir jau tarp-tautiniai pagarsėjusio chirur-go. Ten išbus iki sekančio pa-vasario.

— Balzeko Lietuvių Kultūros Muzejus rengia 8 paskaitas apie jūreivybės pagrindus ir jos meną. Pirmoji paskaita įvyks rugsėjo 16 d. 7:30 val. R. Mulokas. Dr. F. Mažeika, R. Mankus ir J. Mažeika yra koor-dinatoriai. Paskaitas skaitys Pakrančių sargybos kapitonas Arnold Lamm. Jų temos ir tvarkraštis yra gaunama mu-ziejuje.

— A. L. Montessori D-jos val-dybą sudaro: A. Izokaitienė — pirm., V. Germanas - vicepirm., M. Bucelavičius — išd., A. Vai-čiulienė — sekr., J. Žygaitienė — koordinacijai, N. Mackevi-čienė — parengimams ir A. Dapkus — informacijai. Vai-kių namelių vedėja yra mok. Janina Juknevičienė.

Rugsėjis

— bendruomenės mėnuo.

ATLIKIME

TAUTINĘ PAREIGĄ,

ATIDUODAMI

SOLIDARUMO ĮNASĄ!

CIA DOLERIS SAUGUS

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gaso šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. \$42,700.

PAVELDETAS didelis 5 1/2 kamba-rių mūras, moderni kabinetų virtuvė. Naujas gaso šildymas. Apie 40' lotas. 2 auto garažas. Geležinė tvora. Arti mūsų ofiso. \$21,000.

LIUKSUS 2 BUTŲ — 20 metų mūras. Radiant šildymas. Garažas. Pui-ki gatvė — blokas į pietus nuo parko. \$41,000.

SKLYPAS 30' su garažu prie Mar-quette Parko. — \$10,500.

TVIRTU DU MURAI greta ant pla-taus sklypo duoda \$1,400 pajamų kas mėnesį. Centralinis alyva šildy-mas, daug priedų, mažai taksai už abu. \$47,900.

KAIP NAUJAS 2 aukštų 8 butų mūras. \$14,000 pajamų metams. Da-bar pirkė už \$76,800.

SVETKAS MEDINIS modernus vi-duj, graži gatvė, arti Maria HS., dide-li seimai ir pajamoms. Platus skly-pas. \$18,600.

9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogė vie-ta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklepas ir pasto-gė, centrinis šildymas, garažas, Bigh-ton Parko.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.

PURKUS BUNGALOW. Irenagas sklepas, garažas. Tuol galima užim-ti. 774a prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parko.

3 BUTAI ir biznio patalpa Mar-quette Parko.

VALGYKLA su namu ir visais tren-gimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET

436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovvie, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras. 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parko. — Tik \$89,000.

16 BUTŲ, mūras, alum. langai. Šil-gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.

1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis. Ši-limas gaso, centrinis šildymas, gražiai irengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47tos ir Pulaski. \$37,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šilima ga-zu, aluminijaus langai. 2 automobilių garažas, Marquette Parko. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4307 So. KEDZIE, CHICAGO

TEL. — 254-5551

4936 — 15th St., Cicero

Tel. 652-1202

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irenagu naujus ir perstatu senus vi-sų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus na-mus. Irenagu vandens boilerius ir sto-gų rinas (gutters). Darbas atlie-kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.

Turtu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

NAUJIENAS

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN

— TURTU KASDIEN